

Oplossingen om het toilet te gebruiken voor personen met een motorische handicap

1 Het toilet bereiken

1.1 Toiletstoel

1.2 Douche-toilet(rol)stoel

1.3 Chemisch toilet

1.4 Bedpan

1.5 Urinaal

2 Gaan zitten op en opstaan van het toilet

2.1 Toiletsteunen

2.2 Verlengd toilet

2.3 Toiletverhoging of verhoogde toiletzitting

2.4 Sokkel onder het toilet

2.5 Hogere toiletpot

2.6 Hangtoilet

2.7 Toiletlift

2.8 Hoog-laagtoilet

2.9 Toiletstoel

2.10 Voor- en nadelen van de verschillende oplossingen om het toilet te verhogen

3 Zitten op het toilet

3.1 Ergonomische toiletzitting

3.2 Toiletrugsteun

3.3 Toiletsteunen

3.4 Toiletverhoging of verhoogde toiletzitting

3.5 Toiletstoel

3.6 Douche-toiletstoel met positioneringstoebehoren

3.7 Toiletkussen

3.8 Plasbeschermer

4 Zich reinigen na toiletgebruik

4.1 Dispenser

4.2 Toiletpapierslot

4.3 Toiletpapiertang

4.4 Douche-droogstelsel

4.5 Stomatoilettafel

5 Het toilet doorspoelen

6 Inrichting van de toiletruimte

7 Verwante hulpmiddeleninfo's en presentaties

1 Het toilet bereiken

Het toilet bereiken betekent zowel bij het toilet geraken als op tijd bij het toilet geraken.

Wie niet of niet tijdig het toilet kan bereiken, kan een toiletstoel of een douche-toilet(rol)stoel binnen zijn bereik plaatsen.

Een chemisch toilet, een bedpan en een urinaal zijn oplossingen die tijdelijk kunnen ingezet worden.

Aanpassingen om de toiletruimte te bereiken en de toiletruimte te betreden, zijn beschreven in Oplossingen voor aangepast wonen voor personen met een motorische handicap.

1.1 Toiletstoel

Een toiletstoel is een stoel met een toiletopening en bijhorende toiletemmer en heeft al dan niet wielen en voetensteunen. Een toiletstoel kan gebruikt worden ter vervanging van het toilet door de bijhorende toiletemmer onder de toiletopening in de zitting te plaatsen. Een toiletstoel kan ook over het bestaande toilet geplaatst worden om bijvoorbeeld op de juiste hoogte te kunnen zitten, of extra ondersteuning te bieden bij het zitten op het toilet.

Opgelet

De toiletemmer van een toiletstoel moet regelmatig leeggemaakt en gereinigd worden. Dat moet meestal door de begeleider gedaan worden omdat de gebruiker zich niet met een volle toiletemmer kan verplaatsen.

Meer info

Wielen of geen wielen

Als de toiletstoel slechts op één plaats gebruikt wordt, bijvoorbeeld naast het bed van de persoon, zijn er geen wieltjes nodig. Als de toiletstoel soms ook op andere plaatsen gebruikt wordt, is een type met wielen gemakkelijker om te verplaatsen.

Een toiletstoel met wieltjes kan gebruikt worden om de persoon op eenzelfde verdieping te verplaatsen van een ruimte naar een andere. Zo kan iemand sneller tot bij het toilet gebracht worden. En, iemand verplaatsen op een toiletstoel vraagt minder circulatieruimte dan iemand verplaatsen met een rolstoel of een tillift.

Grotere wielen maken het gemakkelijker om over oneffenheden te rijden, bijvoorbeeld rijden over de rand van een tapijt, of een kleine oneffenheid in de vloer.

Een toiletstoel met wielen die over het bestaand toilet gebruikt wordt, maakt dat ook minder transfers nodig zijn. Zo kunnen extra transferhulpmiddelen vermeden worden.

Een toiletstoel met wieltjes kan ook makkelijk verreden worden om te gebruiken in verschillende ruimtes. Bijvoorbeeld 's nachts naast het bed en overdag naast de zetel.

Zithoogte

Een toilet is standaard ongeveer 42 cm hoog (toiletzitting inbegrepen). Een toiletstoel is gemiddeld 47 à 48 cm hoog. Om met de buikspieren te kunnen drukken tijdens het toiletbezoek, is het belangrijk dat de voeten vlak op de vloer kunnen geplaatst worden. De juiste toiletstoel heeft de gepaste zithoogte, of kan op de juiste zithoogte ingesteld worden. Die zithoogte wordt bepaald door de hoogte van de knieplooi van de persoon:

- Als het heup- of kniegewricht minder dan 90° kan gebogen worden, is een hogere toiletstoel noodzakelijk.
- Voor iemand met een kleine gestalte kan het zijn dat de toiletstoel lager ingesteld moet worden.

Obesitas

Naast de zithoogte is ook de zitdiepte, zitbreedte en belastbaarheid van de toilestoel belangrijk. Er bestaan uitvoeringen speciaal voor obese personen.

De toiletopening kan onvoldoende groot zijn voor een obese persoon. Bij een aangepaste toiletstoel is daar rekening mee gehouden.

Zich reinigen

Er zijn sinds kort toiletstoelen op de markt die uitgerust zijn met een douche-droogstelsel. Die moeten aangesloten worden op het lichtnet voor de droogfunctie, en zijn voorzien van een waterreservoir voor de spoelfunctie.

Andere opties

Naargelang de situatie waarin de stoel gebruikt zal worden, kan gekozen worden voor een ander type stoel.

Om transfers makkelijker uit te voeren, kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een stoel met opklapbare of wegneembare leuning.

Wanneer de stoel in een leefruimte gebruikt zal worden, kan gekozen worden voor een uitvoering waarbij de toiletemmer niet zichtbaar is.

Tegemoetkoming VAPH

Toiletstoelen zijn opgenomen in de referentielijst onder 'aanvulling onderste ledematen' en 'vervanging onderste ledematen' in het domein 'Toiletstoelen' in de rubriek:

- Toiletstoel

Speciale uitvoeringen zoals een toiletstoel met douche-droogstelsysteem of een toiletstoel voor een obese persoon kunnen aan de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC) voorgelegd worden, als de zeer uitzonderlijke zorgbehoefte (ZUZ) gemotiveerd wordt.

Producten in Vlibank

Marktaanbod toiletstoelen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1016

Marktaanbod toiletstoelen met douche-droogstelsysteem

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=2656

1.2 Douche-toilet(rol)stoel

Een douche-toilet(rol)stoel is een waterbestendige stoel met een toiletopening en heeft al dan niet wieltjes of grote wielen, een rugleuning, arMLEUNINGEN, voetensteunen en een bijhorende toiletemmer.

Een douche-toilet(rol)stoel kan gebruikt worden om zittend te douchen, om zich te wassen aan de wastafel, over het bestaand toilet of ter vervanging van het toilet.

Meer info

Wielen of geen wielen

Als de douche-toiletstoel nog gemakkelijk kan verplaatst worden of niet vaak moet verplaatst worden, zijn wieltjes niet nodig.

Een douche-toiletstoel met wieltjes kan gebruikt worden om de persoon op eenzelfde verdieping te verplaatsen van een ruimte naar een andere. Zo kan iemand sneller tot bij het toilet gebracht worden. En, iemand verplaatsen op een douche-toiletstoel vraagt minder circulatieruimte dan iemand verplaatsen met een rolstoel of een tillift.

Grotere wielen maken het gemakkelijker om over oneffenheden te rijden, bijvoorbeeld rijden over de rand van een tapijt, of een kleine oneffenheid in de vloer.

Een douche-toiletstoel met wielen die over het bestaand toilet gebruikt wordt, maakt dat ook minder transfers nodig zijn. Zo kunnen extra transferhulpmiddelen vermeden worden.

Een douche-toiletstoel met wieltjes kan ook makkelijk verreden worden om te gebruiken in verschillende ruimtes. Bijvoorbeeld 's nachts naast het bed en overdag naast de zetel.

Let op:

- Douchen met een douche-toiletstoel met wieltjes kan enkel in een vlakke douche.
- Als de persoon gewassen moet worden, is op een douche-toiletstoel de stuit niet optimaal bereikbaar voor de verzorger.

Met een **douche-toiletrolstoel**, ook zelfrijder genoemd, kan de persoon zich zelfstandig verplaatsen om zo sneller bij het toilet te geraken. Met een douche-toiletrolstoel zijn minder transfers nodig en kunnen eventueel extra transferhulpmiddelen vermeden worden. Een douche-toiletrolstoel neemt meer ruimte in dan een douche-toiletstoel met wieltjes.

Let op:

- Douchen met een douche-toiletrolstoel kan enkel in een vlakke douche.
- De zitting van de douche-toiletrolstoel kan niet omhoog of omlaag gedaan worden terwijl er iemand op zit. Iemand die niet meer kan staan, moet dan een extra transfer maken om de toiletfunctie van de stoel te gebruiken.

Een douche-toiletrolstoel kan gebruikt worden als tweede rolstoel voor kleine verplaatsingen.

Zithoogte

Een toilet is standaard ongeveer 42 cm hoog (toiletzitting inbegrepen). Een douche-toilet(rol)stoel is gemiddeld 47 à 48 cm hoog. Om met de buikspieren te kunnen drukken tijdens het toiletbezoek, is het belangrijk dat de voeten vlak op de vloer kunnen geplaatst worden. De juiste douche-toilet(rol)stoel heeft de gepaste zithoogte, of kan op de juiste zithoogte ingesteld worden. Die zithoogte wordt bepaald door de hoogte van de knieplooi van de persoon:

- Als het heup- of kniegewricht minder dan 90° kan gebogen worden, is een hogere douche-toilet(rol)stoel noodzakelijk.
- Voor iemand met een kleine gestalte kan het zijn dat de douche-toiletstoel lager ingesteld moet worden.

Obesitas

Naast de zithoogte is ook de zitdiepte, zitbreedte en belastbaarheid van de douche-toilet(rol)stoel belangrijk. Er bestaan uitvoeringen speciaal voor obese personen.

De toiletopening kan onvoldoende groot zijn voor een obese persoon. Bij een aangepaste douche-toilet(rol)stoel is daar rekening mee gehouden.

Tegemoetkoming VAPH

Douche-toiletstoelen zijn niet opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor een douche-toiletstoel kan aangevraagd worden via de referentierubriek Douchestoel in het domein 'douchestoelen' onder 'aanvulling onderste ledematen' of in het domein 'douchestoel, doucheraam, douchebrancard, douchewagen' onder 'vervanging onderste ledematen'.

Douche-toiletrolstoelen zijn niet opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor een douche-toiletrolstoel kan aangevraagd worden via de Bijzondere Bijstandsc commissie (BBC) als niet-referte.

Producten in Vlibank

Marktaanbod douche-toilet(rol)stoelen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=962

1.3 Chemisch toilet

Een chemisch toilet is een toilet dat uitwerpselen opvangt in een met chemische stoffen gevulde tank en daarom niet op het riool moet aangesloten worden. De chemische stoffen breken de resten af om geurhinder te vermijden.

De tank moet regelmatig leeggemaakt en gereinigd worden.

Een chemisch toilet is geschikt als tijdelijke oplossing voor wie niet of niet tijdig het toilet kan bereiken. Op lange termijn is het niet de gemakkelijkste oplossing.

Geen tegemoetkoming VAPH

Een chemisch toilet is algemeen verkrijgbaar. Voor algemeen verkrijgbare producten is er geen tegemoetkoming van het VAPH.

1.4 Bedpan

Een bedpan wordt onder de stuit van een liggende persoon geplaatst. Een bedpan kan gebruikt worden bij iemand die bedlegerig is en geen gebruik maakt van incontinentiemateriaal. Een bedpan is niet altijd comfortabel en moet na gebruik steeds leeggemaakt en gereinigd worden.

Geen tegemoetkoming VAPH

Bedpannen zijn niet opgenomen in de referentielijst. Ze kosten doorgaans minder dan 300 euro. Hulpmiddelen met meerkosten van minder dan 300 euro kunnen niet voorgelegd worden aan de Bijzondere Bijstandscmissie (BBC).

Producten in Vlibank

Marktaanbod bedpannen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1010

1.5 Urinaal

Een urinaal of plastuit is een fles om in te urineren. Er bestaan uitvoeringen voor vrouwen en uitvoeringen voor mannen. Een urinaal kan zittend of liggend gebruikt worden.

Een urinaal moet na gebruik steeds leeggemaakt en gereinigd worden.

Geen tegemoetkoming VAPH

Urinalen zijn niet opgenomen in de referentielijst. Ze kosten doorgaans minder dan 300 euro. Hulpmiddelen met meerkosten van minder dan 300 euro kunnen niet voorgelegd worden aan de Bijzondere Bijstandscmissie (BBC).

Producten in Vlibank

Marktaanbod urinalen voor mannen

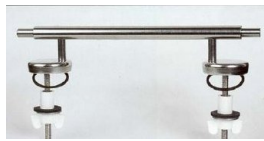
www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1020

Marktaanbod urinalen voor vrouwen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1021

2 Gaan zitten op en opstaan van het toilet

Gaan zitten op en opstaan van het toilet kan om verschillende redenen problemen geven. Verschillende hulpmiddelen kunnen een oplossing bieden.

Let op: een toiletpot is best voorzien van een zitting met roestvrij stalen scharnieren. Een zitting met kunststof scharnieren gaat snel stuk als er veel transfers moeten uitgevoerd worden (verschuiven op de zitting, zwaar neerkomen ...).

Afhankelijk van de manier waarop de transfer kan of moet uitgevoerd worden, kunnen toiletsteunen een oplossing bieden.

Een rolstoelgebruiker die een zijdelingse transfer naar het toilet maakt, kan dat het gemakkelijkst op een verlengd toilet.

Om de transfer naar het toilet te kunnen maken, om gecontroleerd te kunnen gaan zitten en om gemakkelijk terug op te kunnen staan, moet de hoogte van het toilet aangepast zijn aan de gebruiker en zijn noden.

Voor een rolstoelgebruiker is het wenselijk dat de toilethoogte gelijk is aan de rolstoelhoogte. Zo kan hij overschuiven van de rolstoel naar het toilet.

De toilethoogte is ook belangrijk voor personen die een problematische darm- of blaasfunctie hebben en een normale zithouding moeten kunnen aannemen op het toilet om voldoende te kunnen drukken of de blaas te ledigen. Een normale zithouding is: de voeten stevig gesteund op de grond en de romp in een hoek van maximaal 90 ° ten opzichte van de bovenbenen.

Een toilet is standaard ongeveer 42 cm hoog (toiletzitting inbegrepen).

De hoogte van het toilet aanpassen, kan op verschillende manieren.

Voor tijdelijk gebruik, kan een toiletverhoging of een verhoogde toiletzitting gebruikt worden.

Een sokkel onder het toilet plaatsen, verhoogt het toilet, maar oogt niet aantrekkelijk en kan als stigmatiserend ervaren worden.

Een hogere toiletpot is een oplossing als de juiste hogere toiletpot kan gevonden worden in het aanbod.

Een hangtoilet kan op de aangepaste hoogte geplaatst worden.

Als de zithoogte variabel moet zijn, kan een toiletlift of een hoog-laagtoilet overwogen worden.

Als de hoogte van het toilet niet kan of mag aangepast worden, kan een toiletstoel een oplossing zijn. De poten van een toiletstoel zijn meestal verstelbaar, zodat de zithoogte van de stoel kan aangepast worden. De stoel kan boven het toilet gereden worden of in de plaats van het toilet gebruikt worden.

De keuze van de oplossing is afhankelijk van de mogelijkheden van de gebruiker, de manier waarop de transfer wordt uitgevoerd en de andere gebruikers van het toilet. Soms moet er afgewogen worden tussen het gemakkelijker opstaan en gaan zitten en een moeilijkere stoelgang.

Een overzicht van de voor- en nadelen van de verschillende oplossingen, biedt hulp bij de keuze.

2.1 Toiletsteunen

Toilesteunen staan haaks op de wand en worden 30 à 40 cm naast de as van het toilet geplaatst.

De plaatsing van de steunen is afhankelijk van de gebruiker. De lichaamsbouw, de transfermethode, de mogelijkheden en beperkingen, maar ook de persoonlijke voorkeur van de gebruiker bepalen de plaats van de steunen.

Als iemand zich optrekt om tot stand te komen, moeten de steunen 20 cm voorbij de punt van het toilet reiken en hoger geplaatst worden om een opwaartse beweging te krijgen.

Een persoon die zich altijd opduwt, heeft dan weer steunen nodig die lager geplaatst zijn, zodat hij tot stand kan komen door de armen naast het lichaam te strekken. In dat geval moeten de steunen niet voorbij de punt van het toilet reiken.

Er zijn verschillende soorten toiletsteunen in de handel verkrijgbaar. Er bestaan vaste en opklapbare toiletsteunen. Bij twijfel of de muur voldoende stevig is voor een veilige bevestiging van de steun, kan een steunpoot voorzien worden. Als bevestiging in de muur niet mogelijk is, kan een steun op statief een oplossing zijn.

vaste beugel

opklapbare beugel

*opklapbare beugel
met steunpoot*

*opklapbare beugel
op statief*

toiletzitting met armsteunen

Tegemoetkoming VAPH

Toiletsteunen zijn opgenomen in de referentielijst onder 'aanvulling onderste ledematen', 'vervanging onderste ledematen' en 'aanvulling rug, wervelzuil en bekken' in het domein 'ombouwen/aanbouwen van de woning en aanvullende uitrusting van de woning' in de rubriek:.

- Handgrepen - beugels

Producten in Vlibank

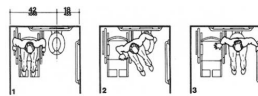
Marktaanbod toiletsteunen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1600

2.2 Verlengd toilet

Een verlengd toilet is een toilet waarvan de punt 70 cm van de wand uitsteekt. Naast het toilet moet minstens 90 cm opstelruimte voorzien zijn om zijdelingse transfers te kunnen uitvoeren. In individuele situaties is het voldoende als deze ruimte aan de juiste zijde voorzien is. In voorzieningen die door meerdere personen gebruikt worden, moet aan beide zijden opstelruimte aanwezig zijn.

Tegemoetkoming VAPH

Een verlengd toilet is niet als aparte rubriek opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor een verlengd toilet kan aangevraagd worden onder:

- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: bestemmingswijziging: inrichten badkamer in bestaande ruimte/bijbouwen badkamer: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- aanvulling onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken

Producten in Vlibank

Marktaanbod verlengde toiletten

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=2657

2.3 Toiletverhoging of verhoogde toiletzitting

Een toiletverhoging of een verhoogde toiletzitting wordt op een bestaand toilet geplaatst met de bedoeling de zithoogte te verhogen.

De toiletzitting kan ook bevestigd zijn op een frame dat over het toilet geplaatst wordt. Dat wordt een toiletkader genoemd.

Bij constant gebruik is een toiletverhoging geen goede keuze omdat de zitting niet steeds 'gespoeld' wordt na gebruik. Dat is niet zo hygiënisch is en bovendien verslijt de zitting dan snel.

Meer info

Een toiletverhoging bestaat in verschillende uitvoeringen:

- verschillende hoogtes (van 4 tot 14 cm)
- hoogte-instelbaar of niet
- met of zonder deksel
- met of zonder armleuningen
- los opzetbaar of vastschroefbaar
- bevestigd op een frame (toiletkader) of niet

Geen tegemoetkoming VAPH

Volgens artikel 7 van het BVR van 13 juli 2001 kan in geen geval de tenlasteneming gebeuren van een toiletverhoging.

Producten in Vlibank

Marktaanbod verhoogde toiletzittingen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1028

2.4 Sokkel onder het toilet

Een sokkel onder het toilet plaatsen, verhoogt het toilet, maar oogt niet aantrekkelijk. En, omdat de sokkel duidelijk zichtbaar is, kan het als 'stigmatiserend' ervaren worden.

Om een sokkel onder het toilet te plaatsen, moet het bestaande toilet weggenomen worden, de afvoer aangepast worden, de sokkel gemaakt worden en het toilet teruggeplaatst en aangesloten worden.

Tegemoetkoming VAPH

Een sokkel onder het toilet plaatsen, is niet als aparte rubriek opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor het plaatsen van een sokkel onder het toilet kan aangevraagd worden onder:

- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: bestemmingswijziging: inrichten badkamer in bestaande ruimte/bijbouwen badkamer: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- aanvulling onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken

2.5 Hogere toiletpot

Een standaardtoilet is 40 cm hoog (42 cm inclusief toiletbril). Er bestaan hogere toiletputten:

- + 10-pot: de toiletput is 50 cm hoog
- + 6-pot: de toiletput is 46 cm hoog
- + 3-pot: de toiletput is 43 cm hoog

Tegemoetkoming VAPH

Een hogere toiletput is niet als aparte rubriek opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor een hogere toiletput kan aangevraagd worden onder:

- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: bestemmingswijziging: inrichten badkamer in bestaande ruimte/bijbouwen badkamer: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- aanvulling onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken

Producten in Vlibank

Marktaanbod hogere toiletputten

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=2664

2.6 Hangtoilet

Een hangtoilet is een toilet dat aan de muur gehangen wordt en kan bij de installatie op de juiste hoogte gemonteerd worden.

Tegemoetkoming VAPH

Een hangtoilet is niet als aparte rubriek opgenomen in de refertelijst. Tegemoetkoming voor een hangtoilet kan aangevraagd worden onder:

- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: bestemmingswijziging: inrichten badkamer in bestaande ruimte/bijbouwen badkamer: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- aanvulling onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her)inrichting badkamer/ (her)inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken

2.7 Toiletlift

diagonale toiletlift

verticale toiletlift

Een toiletlift is een in hoogte verstelbare toiletzitting die op een al dan niet verhoogde toiletpot geplaatst wordt. De toiletzitting is voorzien van al dan niet opklapbare armsteunen voor extra ondersteuning.

Een toiletlift kan verplaatst worden. De plaatsing vereist geen ingrijpende werken. Een toiletlift kan bijvoorbeeld een oplossing zijn voor wie in een huurwoning woont, of in een voorziening waar bewoners tijdens hun verblijf nood hebben aan een aangepast toilet omdat de lift indien nodig meegenomen kan worden bij een verhuizing.

Een toiletlift kan uitgerust worden met een intieme douche-droger.

Een diagonale toiletlift beweegt de toiletzitting naar omhoog en lichtjes naar voren. Zo ondersteunt de lift de opstapbeweging van de persoon.

Een verticale toiletlift tilt de toiletzit verticaal omhoog en omlaag. Die lift kan een oplossing zijn voor personen die problemen hebben om op te staan van en te gaan zitten op een standaardtoilet en die niet correct kunnen zitten op een verhoogd toilet (bijvoorbeeld omdat ze te klein van gestalte zijn en een probleem hebben met drukken).

Tegemoetkoming VAPH

Een toiletlift is niet opgenomen in de refertelijst. Tegemoetkoming voor een toiletlift kan aangevraagd worden via de Bijzondere Bijstandcommissie (BBC) als niet-referte.

Producten in Vlibank

Marktaanbod toiletliften

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1026

2.8 Hoog-laagtoilet

Een hoog-laagtoilet is een systeem om een toilet in de hoogte te verstellen. De verstelbaarheid varieert van 10 tot 50 centimeter. Een hoog-laagtoilet kan zowel handmatig als elektrisch bediend worden. De hoogte van het toilet kan ingesteld worden om:

- het toilet op een optimale hoogte te plaatsen voor de transfer en op een lagere hoogte om de stoelgang te vergemakkelijken;
- het toilet op een optimale hoogte te plaatsen voor het uitvoeren van transfers zodat steeds een transfer van hoog naar laag kan uitgevoerd worden van rolstoel naar toilet en van toilet naar rolstoel.

Een hoog-laagtoilet kan ook nuttig zijn wanneer andere personen van het gezin gebruik moeten kunnen maken van een toilet op standaardhoogte.

Tegemoetkoming VAPH

Een hoog-laagtoilet is niet opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor een hoog-laagtoilet kan aangevraagd worden via de Bijzondere Bijstandcommissie (BBC) als niet-referte.

Producten in Vlibank

Marktaanbod hoog-laagtoiletten

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1023

2.9 Toiletstoel

Een toiletstoel is een stoel met een toiletopening en bijhorende toiletemmer en heeft al dan niet wielen en voetensteunen. Een toiletstoel kan gebruikt worden ter vervanging van het toilet door

de bijhorende toiletemmer onder de toiletopening in de zitting te plaatsen. Een toiletstoel kan ook over het bestaande toilet geplaatst worden om bijvoorbeeld op de juiste hoogte te kunnen zitten, of extra ondersteuning te bieden bij het zitten op het toilet.

Opgelet

De toiletemmer van een toiletstoel moet regelmatig leeggemaakt en gereinigd worden. Dat moet meestal door de begeleider gedaan worden omdat de gebruiker zich niet met een volle toiletemmer kan verplaatsen.

Meer info

Wielen of geen wielen

Als de toiletstoel slechts op één plaats gebruikt wordt, bijvoorbeeld naast het bed van de persoon, zijn er geen wieltjes nodig. Als de toiletstoel soms ook op andere plaatsen gebruikt wordt, is een type met wielen gemakkelijker om te verplaatsen.

Een toiletstoel met wieltjes kan gebruikt worden om de persoon op eenzelfde verdieping te verplaatsen van een ruimte naar een andere. Zo kan iemand sneller tot bij het toilet gebracht worden. En, iemand verplaatsen op een toiletstoel vraagt minder circulatieruimte dan iemand verplaatsen met een rolstoel of een tillift.

Grotere wielen maken het gemakkelijker om over oneffenheden te rijden, bijvoorbeeld rijden over de rand van een tapijt, of een kleine oneffenheid in de vloer.

Een toiletstoel met wielen die over het bestaand toilet gebruikt wordt, maakt dat ook minder transfers nodig zijn. Zo kunnen extra transferhulpmiddelen vermeden worden.

Een toiletstoel met wieltjes kan ook makkelijk verreden worden om te gebruiken in verschillende ruimtes. Bijvoorbeeld 's nachts naast het bed en overdag naast de zetel.

Zithoogte

Een toilet is standaard ongeveer 42 cm hoog (toiletzitting inbegrepen). Een toiletstoel is gemiddeld 47 à 48 cm hoog. Om met de buikspieren te kunnen drukken tijdens het toiletbezoek, is het belangrijk dat de voeten vlak op de vloer kunnen geplaatst worden. De juiste toiletstoel heeft de gepaste zithoogte, of kan op de juiste zithoogte ingesteld worden. Die zithoogte wordt

bepaald door de hoogte van de knieplooi van de persoon:

- Als het heup- of kniegewricht minder dan 90° kan gebogen worden, is een hogere toiletstoel noodzakelijk.
- Voor iemand met een kleine gestalte kan het zijn dat de toiletstoel lager ingesteld moet worden.

Obesitas

Naast de zithoogte is ook de zitdiepte, zitbreedte en belastbaarheid van de toiletstoel belangrijk. Er bestaan uitvoeringen speciaal voor obese personen.

De toiletopening kan onvoldoende groot zijn voor een obese persoon. Bij een aangepaste toiletstoel is daar rekening mee gehouden.

Zich reinigen

Er zijn sinds kort toiletstoelen op de markt die uitgerust zijn met een douche-droogstelsel. Die moeten aangesloten worden op het lichtnet voor de droogfunctie, en zijn voorzien van een waterreservoir voor de spoelfunctie.

Andere opties

Naargelang de situatie waarin de stoel gebruikt zal worden, kan gekozen worden voor een ander type stoel.

Om transfers makkelijker uit te voeren, kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een stoel met opklapbare of wegneembare leuningen.

Wanneer de stoel in een leefruimte gebruikt zal worden, kan gekozen worden voor een

uitvoering waarbij de toiletemmer niet zichtbaar is.

Tegemoetkoming VAPH

Toiletstoelen zijn opgenomen in de referentielijst onder 'aanvulling onderste ledematen' en 'vervanging onderste ledematen' in het domein 'Toiletstoelen' in de rubriek:

- Toiletstoel

Speciale uitvoeringen zoals een toiletstoel met douche-droogstelsysteem of een toiletstoel voor een obese persoon kunnen aan de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC) voorgelegd worden, als de zeer uitzonderlijke zorgbehoefte (ZUZ) gemotiveerd wordt.

Producten in Vlibank

Marktaanbod toiletstoelen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1016

Marktaanbod toiletstoelen met douche-droogstelsysteem

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=2656

2.10 Voor- en nadelen van de verschillende oplossingen om het toilet te verhogen

Oplossingen voor een niet-variabele aanpassing van de toilethoogte

	Toiletverhoog	Sokkel	Hogere toiletput	Hangtoilet
Individuele aanpasbaarheid	van 4 tot 14 cm	naar keuze	beperkte keuze	naar keuze
Stabiliteit	minder stabiel, vooral bij zware belasting zoals bij neerkomen en opstaan, assymetrische belasting en rolstoeltransfers	stabiel	stabiel	stabiel
Hygiëne	wordt niet gespoeld door de spoeling van het toilet en moet dus handmatig gereinigd worden	afhankelijk van het gekozen materiaal en de afwerking	normaal	normaal
Levensduur	beperkt: minder bestand tegen hoge belasting. Lijkt ook door aantasting van het materiaal door urine na enige tijd niet meer proper.	oplossing op lange termijn	oplossing op lange termijn	oplossing op lange termijn
Verplaatsbaarheid	kan weggenomen en meegenomen worden (toilet blijft de normale hoogte behouden)	niet verplaatsbaar	niet verplaatsbaar	niet verplaatsbaar
Structurele aanpassing	geen structurele aanpassing nodig	beperkte structurele aanpassing, snel aan te passen.	beperkte structurele aanpassing, snel aan te passen	grotere structurele aanpassing
Bijzondere kenmerken	voor obese personen is de toiletopening van het verhoog vaak te klein	de aanpassing is duidelijk zichtbaar	onopvallende ingreep	onopvallende ingreep
Aandachtspunten	wanneer steunen plaatsen niet mogelijk is, kan gekozen worden voor een verhoog met armsteunen.	kan een probleem zijn voor kleinere gezinsleden	kan een probleem zijn voor kleinere gezinsleden	kan een probleem zijn voor kleinere gezinsleden

Oplossingen voor een variabele aanpassing van de toilethoogte

	Diagonale toiletlift	Verticale toiletlift	Hoog-laagtoilet
Hoogteverstelling	30 tot 40 cm	tot 45 cm	10 tot 50 cm
Individuele aanpasbaarheid	ja: elektrisch verstelbaar	ja: elektrisch verstelbaar	ja: elektrisch verstelbaar
Structurele aanpassing	geen grote aanpassing nodig	geen grote aanpassing nodig	ingrijpende aanpassing
Wegneembaarheid	wegneembaar	wegneembaar	niet wegneembaar
Uitzicht	zichtbare aanpassing	zichtbare aanpassing	normaal uitzicht

3 Zitten op het toilet

Voor wie problemen heeft om stabiel te zitten, kan een ergonomische toiletzitting een oplossing bieden.

Een toiletrugsteun kan ondersteuning bieden voor wie niet stabiel kan blijven zitten op het toilet en niet kan steunen tegen de spoelbak. Een rugsteun kan gecombineerd worden met toiletsteunen en eventueel met een extra steun voor de romp vooraan.

Sommige toiletverhogingen of verhoogde toiletzittingen zijn voorzien van armleuningen en een rugleuning.

Ook een toiletstoel of een douche-toilet(rol)stoel die al dan niet over het toilet geplaatst wordt, biedt steun tijdens het zitten op het toilet.

Voor wie niet stabiel kan zitten in een douche-toilet(rol)stoel, kan een douche-toiletstoel met positioneringstoebehoren een oplossing zijn.

Een toiletkussen kan een oplossing zijn voor mensen die pijn hebben als ze (langere tijd) op het toilet zitten of voor mensen met een verhoogd decubitusrisico.

Om te voorkomen dat over de rand van het toilet geplaatst wordt (vooral door jongens en mannen) kan een plasbeschermer op de bril geplaatst worden.

3.1 Ergonomische toiletzitting

Een ergonomische toiletzitting verbetert de zitstabiliteit door een betere ondersteuning van het bekken tijdens het zitten.

Een toiletzitting met rugsteun, borstfixatiegordel en plasbeschermer biedt extra ondersteuning aan kinderen met zitproblemen.

Geen tegemoetkoming VAPH

Toiletzittingen zijn niet opgenomen in de referentielijst. Ze kosten doorgaans minder dan 300 euro. Hulpmiddelen met meerkosten van minder dan 300 euro kunnen niet voorgelegd worden aan de Bijzondere Bijstandsc commissie (BBC).

Producten in Vlibank

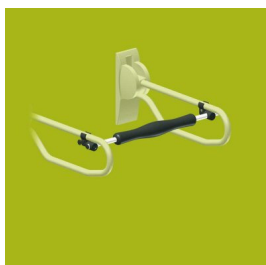
Marktaanbod toiletzittingen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1039

3.2 Toiletrugsteun

Een toiletrugsteun biedt steun aan mensen die niet stabiel kunnen zitten op het toilet. Een rugsteun kan gecombineerd worden met toiletsteunen en eventueel met een extra steun voor de romp vooraan.

Geen tegemoetkoming VAPH

Volgens artikel 7 van het BVR van 13 juli 2001 kan in geen geval de tenlasteneming gebeuren van een toiletrugleuning.

Producten in Vlibank

Marktaanbod toiletrugsteunen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1036

3.3 Toiletsteunen

Toilesteunen staan haaks op de wand en worden 30 à 40 cm naast de as van het toilet geplaatst.

De plaatsing van de steunen is afhankelijk van de gebruiker. De lichaamsbouw, de transfermethode, de mogelijkheden en beperkingen, maar ook de persoonlijke voorkeur van de gebruiker bepalen de plaats van de steunen.

Als iemand zich optrekt om tot stand te komen, moeten de steunen 20 cm voorbij de punt van het toilet reiken en hoger geplaatst worden om een opwaartse beweging te krijgen.

Een persoon die zich altijd opduwt, heeft dan weer steunen nodig die lager geplaatst zijn, zodat hij tot stand kan komen door de armen naast het lichaam te strekken. In dat geval moeten de steunen niet voorbij de punt van het toilet reiken.

Er zijn verschillende soorten toiletsteunen in de handel verkrijgbaar. Er bestaan vaste en opklapbare toiletsteunen. Bij twijfel of de muur voldoende stevig is voor een veilige bevestiging van de steun, kan een steunpoot voorzien worden. Als bevestiging in de muur niet mogelijk is, kan een steun op statief een oplossing zijn.

vaste beugel

opklapbare beugel

*opklapbare beugel
met steunpoot*

*opklapbare beugel
op statief*

toiletzitting met armsteunen

Tegemoetkoming VAPH

Toiletsteunen zijn opgenomen in de referentielijst onder 'aanvulling onderste ledematen', 'vervanging onderste ledematen' en 'aanvulling rug, wervelzuil en bekken' in het domein 'ombouwen/aanbouwen van de woning en aanvullende uitrusting van de woning' in de rubriek:.

- Handgrepen - beugels

Producten in Vlibank

Marktaanbod toiletsteunen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1600

3.4 Toiletverhoging of verhoogde toiletzitting

Een toiletverhoging of een verhoogde toiletzitting wordt op een bestaand toilet geplaatst met de bedoeling de zithoogte te verhogen.

De toiletzitting kan ook bevestigd zijn op een frame dat over het toilet geplaatst wordt. Dat wordt een toiletkader genoemd.

Bij constant gebruik is een toiletverhoging geen goede keuze omdat de zitting niet steeds 'gespoeld' wordt na gebruik. Dat is niet zo hygiënisch is en bovendien verslijt de zitting dan snel.

Meer info

Een toiletverhoging bestaat in verschillende uitvoeringen:

- verschillende hoogtes (van 4 tot 14 cm)
- hoogte-instelbaar of niet
- met of zonder deksel
- met of zonder armleuningen
- los opzetbaar of vastschroefbaar
- bevestigd op een frame (toiletkader) of niet

Geen tegemoetkoming VAPH

Volgens artikel 7 van het BVR van 13 juli 2001 kan in geen geval de tenlasteneming gebeuren van een toiletverhoging.

Producten in Vlibank

Marktaanbod verhoogde toiletzittingen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1028

3.5 Toiletstoel

Een toiletstoel is een stoel met een toiletopening en bijhorende toiletemmer en heeft al dan niet wielen en voetensteunen. Een toiletstoel kan gebruikt worden ter vervanging van het toilet door de bijhorende toiletemmer onder de toiletopening in de zitting te plaatsen. Een toiletstoel kan ook over het bestaande toilet geplaatst worden om bijvoorbeeld op de juiste hoogte te kunnen zitten, of extra ondersteuning te bieden bij het zitten op het toilet.

Opgelet

De toiletemmer van een toiletstoel moet regelmatig leeggemaakt en gereinigd worden. Dat moet meestal door de begeleider gedaan worden omdat de gebruiker zich niet met een volle toiletemmer kan verplaatsen.

Meer info

Wielen of geen wielen

Als de toiletstoel slechts op één plaats gebruikt wordt, bijvoorbeeld naast het bed van de persoon, zijn er geen wieltjes nodig. Als de toiletstoel soms ook op andere plaatsen gebruikt wordt, is een type met wielen gemakkelijker om te verplaatsen.

Een toiletstoel met wieltjes kan gebruikt worden om de persoon op eenzelfde verdieping te verplaatsen van een ruimte naar een andere. Zo kan iemand sneller tot bij het toilet gebracht worden. En, iemand verplaatsen op een toiletstoel vraagt minder circulatieruimte dan iemand verplaatsen met een rolstoel of een tillift.

Grotere wielen maken het gemakkelijker om over oneffenheden te rijden, bijvoorbeeld rijden over de rand van een tapijt, of een kleine oneffenheid in de vloer.

Een toiletstoel met wielen die over het bestaand toilet gebruikt wordt, maakt dat ook minder transfers nodig zijn. Zo kunnen extra transferhulpmiddelen vermeden worden.

Een toiletstoel met wieltjes kan ook makkelijk verreden worden om te gebruiken in verschillende ruimtes. Bijvoorbeeld 's nachts naast het bed en overdag naast de zetel.

Zithoogte

Een toilet is standaard ongeveer 42 cm hoog (toiletzitting inbegrepen). Een toiletstoel is gemiddeld 47 à 48 cm hoog. Om met de buikspieren te kunnen drukken tijdens het toiletbezoek, is het belangrijk dat de voeten vlak op de vloer kunnen geplaatst worden. De juiste toiletstoel heeft de gepaste zithoogte, of kan op de juiste zithoogte ingesteld worden. Die zithoogte wordt bepaald door de hoogte van de knieplooi van de persoon:

- Als het heup- of kniegewricht minder dan 90° kan gebogen worden, is een hogere toiletstoel noodzakelijk.
- Voor iemand met een kleine gestalte kan het zijn dat de toiletstoel lager ingesteld moet worden.

Obesitas

Naast de zithoogte is ook de zitdiepte, zitbreedte en belastbaarheid van de toilestoel belangrijk. Er bestaan uitvoeringen speciaal voor obese personen.

De toiletopening kan onvoldoende groot zijn voor een obese persoon. Bij een aangepaste toiletstoel is daar rekening mee gehouden.

Zich reinigen

Er zijn sinds kort toiletstoelen op de markt die uitgerust zijn met een douche-droogstelsel. Die moeten aangesloten worden op het lichtnet voor de droogfunctie, en zijn voorzien van een waterreservoir voor de spoelfunctie.

Andere opties

Naargelang de situatie waarin de stoel gebruikt zal worden, kan gekozen worden voor een ander type stoel.

Om transfers makkelijker uit te voeren, kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een stoel met opklapbare of wegneembare leuningen.

Wanneer de stoel in een leefruimte gebruikt zal worden, kan gekozen worden voor een uitvoering waarbij de toiletemmer niet zichtbaar is.

Tegemoetkoming VAPH

Toiletstoelen zijn opgenomen in de referentielijst onder 'aanvulling onderste ledematen' en 'vervanging onderste ledematen' in het domein 'Toiletstoelen' in de rubriek:

- Toiletstoel

Speciale uitvoeringen zoals een toiletstoel met douche-droogstelsysteem of een toiletstoel voor een obese persoon kunnen aan de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC) voorgelegd worden, als de zeer uitzonderlijke zorgbehoefte (ZUZ) gemotiveerd wordt.

Producten in Vlibank

Marktaanbod toiletstoelen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1016

Marktaanbod toiletstoelen met douche-droogstelsysteem

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=2656

3.6 Douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren

Een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren is een waterbestendige, verrijdbare en kantelbare stoel met een toiletopening en positioneringstoeberehoren.

In een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren kan een persoon stabiel zitten terwijl een verzorger de persoon op een ergonomische manier kan wassen en verzorgen.

Een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren kan over het toilet gebruikt worden of ter vervanging van het toilet.

Meer info

Een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren kan gebruikt worden om de persoon op eenzelfde verdieping te verplaatsen van een ruimte naar een andere. Zo kan iemand sneller tot bij het toilet gebracht worden. En, iemand verplaatsen op een douche-toiletstoel vraagt minder circulatieruimte dan iemand verplaatsen met een rolstoel of een tillift.

Grotere wielen maken het gemakkelijker om over oneffenheden te rijden, bijvoorbeeld rijden over de rand van een tapijt, of een kleine oneffenheid in de vloer.

Een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren die over het bestaand toilet gebruikt wordt, maakt dat ook minder transfers nodig zijn. Zo kunnen extra transferhulpmiddelen vermeden worden.

Een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren kan ook makkelijk verreden worden om te gebruiken in verschillende ruimtes. Bijvoorbeeld 's nachts naast het bed en overdag naast de zetel.

Een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren is kantelbaar zodat de persoon stabiel kan blijven zitten en het voor de verzorger minder belastend is om de persoon te wassen.

Een douche-toiletstoel met positioneringstoeberehoren is vaak in hoogte verstelbaar om de stoel op de juiste hoogte te brengen voor de verzorger. Dat vergemakkelijkt het wassen van de benen

en de voeten en de intieme verzorging.

De positioneringstoebehoren maken het mogelijk de persoon in de juiste houding te laten zitten. Positioneringstoebehoren zijn: een abductieklos, zijpelotten, verstelbare been- en voetensteunen ...

Let op:

- In gekantelde positie neemt een douche-toiletstoel met positioneringstoebehoren meer plaats in.
- Een toiletstoel met positioneringstoebehoren is bedoeld voor personen die niet stabiel kunnen zitten en die verzorgd moeten worden. Transfers gebeuren dan met een tillift. Als de stoel sterk gekanteld wordt, is het moeilijk om hem boven het toilet te gebruiken.

Wanneer iemand moet verzorgd worden door één persoon, kan de verzorging vergemakkelijkt worden door te kiezen voor een type met een 'zorglift'. Het onderlichaam van de persoon wordt opgetild, zodat de verzorger de intieme verzorging kan verrichten zonder dat hij de persoon bijkomend moet tillen, verplaatsen of draaien.

Douche-toiletstoelen met positioneringstoebehoren voor kinderen bestaan in verschillende maten en uitvoeringen. Bij de aankoop is het belangrijk te informeren naar de instelbaarheid van de positioneringstoebehoren. Er moet rekening gehouden worden met de huidige gestalte van het kind, maar ook met de groei. Om dit hulpmiddel langere tijd te kunnen gebruiken is de keuze van de juiste maat belangrijk.

Tegemoetkoming VAPH

Douche-toiletstoelen met positioneringstoebehoren zijn opgenomen in de referentielijst onder 'vervanging onderste ledematen' in het domein 'douchestoel, doucheraam, douchebrancard, douchewagen in de rubriek:

- Douche- en/of toiletstoel met positioneringsvoorziening

Speciale uitvoeringen zoals een douche-toiletstoel met positioneringstoebehoren en zorglift kunnen aan de Bijzondere Bijstandsc commissie (BBC) voorgelegd worden, als de zeer uitzonderlijke zorgbehoefte (ZUZ) gemotiveerd wordt.

Producten in Vlibank

Marktaanbod douche-toiletstoelen met positioneringstoeberehoren
www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=2349

3.7 Toiletkussen

*ringvormig
toiletkussen*

*antidecubitustoiletkussen
met klittenband*

*kussen bevestigd
met klittenband*

Een toiletkussen is een kussen dat aan de toiletbril bevestigd wordt. Er bestaan verschillende uitvoeringen: kussens in zacht materiaal, luchtkussens, gelkussens ...

Een toiletkussen moet gemakkelijk schoon te maken zijn en mag de zitstabiliteit van de gebruiker niet nadelig beïnvloeden.

Geen tegemoetkoming VAPH

Volgens artikel 7 van het BVR van 13 juli 2001 kan in geen geval de tenlasteneming gebeuren van een toiletkussen.

Producten in Vlibank

Marktaanbod toiletkussens
www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1038

3.8 Plasbeschermer

Als het niet mogelijk is om op het toilet te zitten in een normale zithouding, maar bijvoorbeeld steun gezocht moet worden tegen de spoelbak of tegen een rugsteun, is het moeilijker om in de toiletspot te plassen. Om te voorkomen dat over de rand van het toilet geplast wordt (vooral door jongens en mannen) kan een plasbeschermer op de bril geplaatst worden.

Geen tegemoetkoming VAPH

Plasbeschermers zijn niet opgenomen in de referentielijst. Plasbeschermers kosten doorgaans minder dan 300 euro. Hulpmiddelen met meerkosten van minder dan 300 euro kunnen niet voorgelegd worden aan de Bijzondere Bijstandsc commissie (BBC).

Producten in Vlibank

Marktaanbod plasbeschermers

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=2353

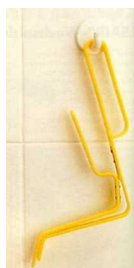
4 Zich reinigen na toiletgebruik

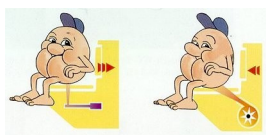
Wie problemen heeft om aan het toiletpapier te geraken, kan de toiletrol binnen het bereik hangen aan de voorziene toiletsteunen of handgrepen.

Wie problemen heeft om het papier af te scheuren, kan een dispenser of een toiletpapierslot gebruiken.

Voor personen met een beperkte reikwijdte, kan een toiletpapiertang een oplossing zijn om zich intiem te reinigen.

Voor personen met een beperkte arm- en handfunctie is de volledige zelfstandige intieme verzorging moeilijk. Toiletpapier gebruiken is voor hen onhandig of onhygiënisch. Die personen kunnen een douche-droogstelsel gebruiken.

Voor stomadragers werd er een stomatoilettafel ontworpen.

4.1 Dispenser

Een dispenser levert afzonderlijke vellen toiletpapier.

Geen tegemoetkoming VAPH

Dispensers zijn algemeen verkrijgbaar. Voor algemeen verkrijgbare producten is er geen tegemoetkoming van het VAPH.

4.2 Toiletpapierslot

Een toiletpapierslot is een klem op de rol toiletpapier waardoor het toiletpapier gemakkelijk vel per vel kan afgescheurd worden.

Geen tegemoetkoming VAPH

Een toiletpapierslot is algemeen verkrijgbaar. Voor algemeen verkrijgbare producten is er geen tegemoetkoming van het VAPH.

4.3 Toiletpapiertang

Een toiletpapiertang klemt het toilet papier in de tang en door het handvat en het verlengstuk wordt de te reinigen plaats gemakkelijk bereikbaar.

Er bestaan verschillende modellen. Opvouwbare toiletpapiertangen zijn gemakkelijk mee te nemen en daardoor overal te gebruiken.

Geen tegemoetkoming VAPH

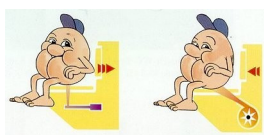
Toiletpapiertangen zijn niet opgenomen in de refertelijst. Een toiletpapiertang kost doorgaans minder dan 300 euro. Hulpmiddelen met meerkosten van minder dan 300 euro kunnen niet aangevraagd worden via de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC).

Producten in Vlibank

marktaanbod toiletpapiertangen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1044

4.4 Douche-droogstelsysteem

Een douche-droogstelsysteem reinigt het onderlichaam na toiletgebruik door middel van een warmwaterdouche. Een warmeluchtföhn droogt daarna het onderlichaam. Een douche-droogstelsysteem maakt het gebruik van toiletpapier overbodig.

Een toiletzitting (wc-bril) met douche-droogstelsysteem is de eenvoudigste oplossing. Wanneer een toiletzitting met douche-droogstelsysteem niet kan geplaatst worden op het bestaande toilet, kan een volledig nieuw toilet met ingebouwd douche-droogstelsysteem geïnstalleerd worden.

Er bestaan ook toiletstoelen met douche-droogstelsysteem. Die moeten aangesloten worden op het lichtnet voor de droogfunctie, en zijn voorzien van een waterreservoir voor de spoelfunctie.

Een douche-droogstelsysteem kan met de hand bediend worden of kan automatisch ingesteld worden.

Belangrijke opmerking

Als het douche-droogstelsysteem wordt aangesloten op het openbaar waternet moet die aan bepaalde wettelijke voorwaarden voldoen. De dienst Belgaqua (Belgische federatie voor de Watersector) beoordeelt de douche-droogsystemen. Uit een onderzoek door Belgaqua blijken niet alle op de markt te koop gestelde douche-droogsystemen aan de eisen te voldoen. In Vlibank zijn goedgekeurde producten met het trefwoord 'goedgekeurd door Belgaqua' aangeduid.

Er bestaat een NBN EN 1717 die de gevarenklassen van de vloeistoffen definiëert en de daarbij horende methoden van beveiligen. Een algemeen principe hierbij is dat alle tappunten en aansluitingspunten individueel moeten beveiligd worden teneinde geen bezoedeling van het ene tappunt te bekomen naar een ander. De theorie en de werkbladen omtrent deze materie zijn terug te vinden in het repertorium van Belgaqua.

Wat nu met de douche-wc's?

De vloeistofcategorie in een wc is van de categorie 5. (Vloeistof die een gevaar inhoudt voor de menselijke gezondheid door de aanwezigheid van microbiologische of virale elementen.)

Dit risico dient beveiligd met een beveiliging opwaarts van het risico, dus in de toevoerleiding. De enige beveiligingen die daarvoor geschikt bevonden zijn, zijn de beveiligingen AA, AB, AD en DC. Jammer genoeg zijn niet alle douche-wc's uitgerust of ontworpen met een dergelijke beveiliging.

citaat uit brief van Belgaqua aan het KOC dd. 21/3/2005

Meer info

Toiletzitting met douche-droogstelsysteem

Een toiletzitting (wc-bril) met douche-droogstelsysteem is de eenvoudigste oplossing. Er is steeds een regelbare waterstraal, föhn en geurafzuiging. Toiletzittingen met douche-droogstelsysteem bestaan in uitvoeringen met een comfortabele zitting of met een antidecubituszitting.

Een toiletzitting met een douche-droogstelsysteem moet goed passen en goed aangesloten worden op het toilet. De toiletzitting met douche-droogstelsysteem kan gemonteerd en geïnstalleerd worden op de meeste toiletten.

Toilet met douche-droogstelsysteem

*staand toilet met
douche-
droogstelsysteem*

*wandtoilet met
douche-
droogstelsysteem*

*hoog-laagtoilet met
douche-
droogstelsysteem*

Wanneer een toiletzitting met douche-droogstelsysteem niet kan geplaatst worden op het bestaande toilet, kan een volledig nieuw toilet met douche-droogstelsysteem geïnstalleerd worden. Er zijn drie uitvoeringen mogelijk:

- een model met wandbevestiging
- een staand model
- een hoog-laagtoilet

Bedieningssystemen voor douche-droogsystemen

handbediening met pneumatische aandrijving

Als de bediening handmatig gebeurt, doucht de warmwaterdouche zolang de knop wordt ingedrukt. Daarna volgt automatisch het drogen. Er is maar weinig drukkracht nodig om de startknop te bedienen. De schakelaar kan aan de zijkant van het toilet bevestigd worden, in de hand gehouden worden of aan de muur of de vloer bevestigd worden.

Als de bediening automatisch wordt ingesteld, kan de wastijd traploos ingesteld worden. De schakelaar wordt kort ingedrukt en het douche-droogstelsel start automatisch. Na het wassen volgt automatisch het drogen.

Het bedieningspaneel van een douche-droogstelsel wordt aan de zijkant van de toiletunit geplaatst. De startknop voor de automatische bediening kan op verschillende manieren uitgevoerd worden. Er zijn zelfs modellen waarbij het systeem geactiveerd wordt door plaats te nemen op de toiletzitting.

diverse bedieningspanelen

diverse uitvoeringen voor de startknop

Installatiekosten

Zowel voor een toiletzitting met douche-droogstelsel als voor een toilet met douche-droogstelsel zijn er bijkomende installatiekosten:

- De wateraansluiting mag niet verder dan 1,3 m van het toilet verwijderd zijn. Ideaal is 10 cm van de bovenkant en 5 cm rechts van de toiletrand.
- De elektro-aansluiting (3,5 kW = 16 A) moet zo dicht mogelijk bij het toilet geplaatst worden.

Extra toebehoren

Voor personen die omwille van rugproblemen niet volledig recht kunnen zitten op het toilet of voor personen met extreme obesitas, kan een extra lange wasarm nuttig zijn.

Aandachtspunten bij het adviseren

- Een douche-droogstelsel biedt slechts een oplossing voor de deelactiviteit 'zich reinigen na toiletgebruik'. De gebruiker blijft steeds hulp van derden nodig hebben bij de andere deelactiviteiten van het gebruik van het toilet.
- Een douche-droogstelsel is niet bruikbaar in combinatie met een toiletstoel of een

toiletverhoging. Het douche-droogstelsysteem verliest dan zijn functie doordat de afstand van het systeem tot de gebruiker te groot is.

- Het systeem kan niet meegenomen worden. Dat betekent dat de persoon met een handicap buiten de eigen woning nog steeds beroep moet doen op derden.
- De bediening van het douche-droogstelsysteem kan aangepast worden. De gebruiker moet echter over de nodige cognitieve functies beschikken om het systeem optimaal te kunnen gebruiken.
- Het gebruik van het toilet vermindert in veel gevallen bij het gebruik van incontinentiemateriaal. In dat geval is de gebruiksfrequentie van het douche-droogstelsysteem kleiner.

Tegemoetkoming VAPH

Douche-droogsystemen zijn niet opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor een douche-droogstelsysteem kan aangevraagd worden via de Bijzondere Bijstandscmissie (BBC) als niet-referte.

Producten in Vlibank

marktaanbod toiletzittingen met douche-droogstelsysteem
www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1042

marktaanbod hoog-laagtoiletten met douche-droogstelsysteem
www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1603

marktaanbod toiletten met douche-droogstelsysteem
www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1043

4.5 Stomatoilettafel

Een stomatoilettafel is een ‘wastafel met spoeling’. Nadat de gebruiker het stomazakje leeggemaakt heeft, wordt de inhoud weggespoeld door het spoelsysteem dat zich onder de wastafelrand bevindt (zoals het spoelsysteem bij een toiletspot). De rand van de toilettafel wordt ongeveer 10 cm onder de stoma geplaatst, is licht hol om zo goed mogelijk aan te sluiten bij het lichaam en is bekleed met een stof die warm aanvoelt. Een uittrekbare spiegel zorgt voor een goed zicht op de stoma tijdens de verzorging. Daarvoor wordt de uittrekbare handdouche van de kraan gebruikt.

Tegemoetkoming VAPH

Een stomatoilettafel is niet opgenomen in de referentielijst. Tegemoetkoming voor een stomatoilettafel kan aangevraagd worden via de Bijzondere Bijstandscmissie (BBC) als niet-referte.

Producten in Vlibank

marktaanbod stomatoilettafels

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1014

5 Het toilet doorspoelen

*toiletrolhouder
uitgerust met
drukknop voor
spoelsysteem met
draadloze bediening*

*elektrische sturing
op afstand voor
toilet*

Wie problemen heeft om het toilet door te spoelen, kan nagaan of een ander bedieningssysteem een oplossing biedt. Zoniet, dan kan een aangepaste bediening geïnstalleerd worden: een drukknop in de armsteun, voetbediening, een afstandsbediening, een automatisch doorspoelsysteem ... Sommige systemen zijn ingebouwd, andere kunnen op een bestaande installatie geplaatst worden.

Er bestaan bekabelde systemen waarbij op een knop gedrukt moet worden, maar ook draadloze systemen en systemen met infrarooddetectie. Bij draadloze bediening is een spoelsysteem met een aangepaste ontvanger nodig.

Tegemoetkoming VAPH

Aangepaste bediening om het toilet door te spoelen, is niet opgenomen in de refertelijst. Tegemoetkoming voor aangepaste bediening om het toilet door te spoelen, kan aangevraagd worden via de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC) als niet-referte als het bedieningssysteem minstens 300 euro kost.

Producten in Vlibank

marktaanbod doorspoelsystemen

www.vlibank.be/vlibank.jsp?COMMAND=PFRAME&THES_CLAS=1012

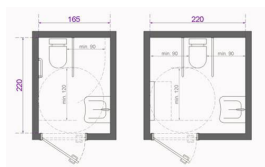
6 Inrichting van de toiletruimte

Een rolstoeltoegankelijk toilet dat geïntegreerd is in de badkamer, heeft als voordelen dat de verzorging in één ruimte gecentraliseerd is en dat er minder transfers moeten uitgevoerd worden als er een tiltoestel of een douche-toiletrolstoel gebruikt wordt. Vaak is er in een badkamer ook meer circulatieruimte dan in een aparte toiletruimte. Zo kan de inloopdouche gebruikt worden als opstelruimte naast het toilet.

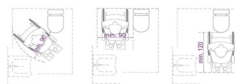

inloopdouche gebruikt als opstelruimte, bron: Toegankelijkheidsbureau

Een rolstoeltoegankelijk toilet in een aparte ruimte biedt meer privacy en kan ook gebruikt worden als er anderen in de badkamer zijn. Een aparte toiletruimte voor een rolstoeltoegankelijk toilet moet ruim genoeg zijn: minstens 90 cm vrije ruimte naast het toilet en 120 cm voor het toilet.

afmetingen rolstoeltoegankelijke toiletruimte

Bron: Handboek Toegankelijkheid Openbare Gebouwen

Opmerking: in een toiletruimte is vaak een (kleine) wastafel geplaatst. Oplossingen om de wastafel te gebruiken, zijn beschreven in 'Oplossingen om zich te verzorgen of verzorgd te worden voor personen met een motorische handicap'.

Tegemoetkoming VAPH

Een aangepast toilet plaatsen in een bestaande toiletruimte die verder niet aangepast moet worden, is opgenomen in de referentielijst onder:

- aanvulling onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her) inrichting badkamer / (her) inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken
- vervanging onderste ledematen: ombouwen/aanbouwen van de woning: (her) inrichting badkamer / (her) inrichting sanitaire ruimte: Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken

Als de toiletruimte niet toegankelijk of bereikbaar is, of niet bruikbaar is omwille van andere redenen dan het toilet zelf, kan een aangepaste toiletruimte gemaakt worden. Een aangepaste toiletruimte voorzien, is opgenomen in de referentielijst onder 'vervanging onderste ledematen' in het domein 'ombouwen/aanbouwen van de woning in de rubriek:

- Toiletruimte

Als een bestaande ruimte omgebouwd wordt tot een aangepaste badkamer met een aangepast toilet of er wordt een aangepaste badkamer bijgebouwd met een aangepast toilet, kan een tegemoetkoming gevraagd worden voor het plaatsen van een aangepast toilet in de nieuwe badkamer. Tegemoetkoming daarvoor is opgenomen in de referentielijst onder 'vervanging onderste ledematen' in het domein 'ombouwen/aanbouwen van de woning' in de rubriek:

- Bestemmingswijziging: inrichten badkamer in bestaande ruimte/bijbouwen badkamer:
Aanpassen/plaatsen aangepast toilet en afbraakwerken

7 Verwante hulpmiddeleninfo's en presentaties

- Aangepast wonen
- Deuren, ramen en rolluiken openen
- Presentatie Dagelijkse verzorging
- Presentatie Aangepast bouwen en verbouwen